

Who the f*ck is Leonavičius?

Pierre Leonavicius

Pierre Leonavicius

Who the f*ck is Leonavičius?

Copyright © 2019 Pierre Leonavicius

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze autobiografie uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Ook verkrijgbaar in e-book formaat onder ISBN: 9789402198317.

Wettelijk Depot: D/2019/Pierre Leonavicius/...

ISBN 9789402197723

1. Ontkiemen in het nest

2 juni 1953, een koude bewolkte dag waar de temperatuur net geen tien graden haalde.

In het Verenigd Koninkrijk wordt Elisabeth II, met pracht en praal gekroond tot koningin. Ergens in een Genkse mijncité, in een sociale mijnwerkerswoning in de Zenobe Grammestraat te Zwartberg hoorde je het op volle toeren draaiende motorgeluid van prins Bernhard zijn overvliegende 'Sentinel Stinson'.

Dit geluid werd plots overstemd door het geschrei van een ongeduldige boreling. Ik vond dat het moment aangebroken was, kon niet wachten en verliet thuis de veilige moederschoot. Mijn eerste levensjaar bracht ik door in de nabijheid van wat enkele jaren later het gemeentelijk vliegveld zou worden.

Van waar kwamen mijn ouders?

Zestig jaren later en na een jarenlang en nieuwsgierig zoekwerk wist ik iets meer.

Litouwen was in de 14e eeuw het grootste land van Europa. Vandaag is Litouwen in oppervlakte ongeveer dubbel zo groot als België en momenteel telt het land iets minder dan 2.800.000 inwoners.

Vader moet 5 jaar oud geweest zijn toen Litouwen door Duitse troepen werd bezet. Als aankomende tiener maakte hij de woelige en verwarde periode van de Russische revolutie mee.

Hij maakte in die periode, als achtjarige, mee dat in Vilnius de Litouwse staat werd uitgeroepen. Internationale erkenning volgde in de jaren 1920-1922.

Polen bezette Vilnius tot zijn 17e levensjaar en Kaunas kreeg de status van tijdelijke hoofdstad.

Veel oudere Litouwers stellen zich door die bezetting wat vijandelijk op tegenover de Polen.

In 1926 was er een staatsgreep, de democratie werd het jaar daarop ontbonden door een linkse regering.

Het gevolg was dat de extreemrechtse partij 'IJzeren Wolf' de macht overnam in de periode 1929-1930.

De twee decennia, na 1920, waren bijzonder gunstig voor de ontwikkeling van het land. Financieel, economisch, cultureel en op onderwijsgebied ging het voor de wind.

Landhervormingsprojecten droegen bij aan deze bloeiperiode.

Vader had zich in deze periode opgewerkt van klerk tot een belangrijke functie bij de geheime politie die toen gehuisvest was in het huidige politiegebouw gelegen aan de Vytauto pr. 91 te Kaunas 44238.

Op 28 februari 1938 woonde grootvader Vaclovas toen nog in het betere stadsgedeelte gelegen in K. Petrausko g. 32 Kaunas 44162. Vader zelf was woonachtig op nummer 28.

Op 30 Oktober 1944 werd hij aangemeld in Gaustadt, provincie Bamberg.

Hier voerde hij dwangarbeid uit voor de 'Nürnberger Aluminiumwerke' die werkten onder de codenaam 'Inselwerk Bamberg'. Ook deed hij in dezelfde provincie dwangarbeid bij de goederenadministratie van 'von Schrottenberg' in Reichmannsdorf.

Na de Duitse capitulatie, tot aan zijn vertrek naar België heeft hij gewerkt als klerk in het TEAM 1049 van het 'Displaced Persons Camps Hospital' dat onder de supervisie stond van de UNRRA 'United Nations Relief and Rehabilitation Administration'. Hij verbleef in het Litouwse kamp in Bamberg.

Moeder Anna Wolodimyra Otschipko werd op 17 februari 1923 geboren als Oekraïense in het op dat moment Poolse Lemberg, ook gekend als Lviv, Lwów, of Львів.

Een stad die bezet werd door Polen sinds het einde van de eerste wereldoorlog.

De stad was daarvoor de hoofdstad van het onafhankelijke West-Oekraïne en is nooit onderdeel geweest van het Russische Rijk. De stad werd na de Vrede van Riga in 1921 toegewezen aan Polen. Inwoners van Lemberg waren voor twee derde Pools en voor een derde Joods, slechts een minderheid van 7% waren Oekraïeners. De Oekraïense cultuur van deze Oekraïense minderheidsgroep werd door de Poolse staat onderdrukt.

Haar laatste verblijfplaats, alvorens te stranden in Duitsland, was daar Skerbkowska 16.

De Sovjetroepen, als gevolg van de geheime afspraken uit het Molotov-Ribbentroppact, vielen de stad in september 1939 binnen. Op hun beurt vielen de Duitsers op 22 juni 1941 met ‘Operatie Barbarossa’ de Sovjet-Unie aan en bezetten de stad van 1941 tot 1944. In die periode woonde mijn moeder in de Skarbkowska straat op nummer 16.

Zij was na de capitulatie van Duitsland werkzaam als typiste en verbleef in de Weißenburgstraße, Kamp-6 te Bamberg.

Mijn ouders waren in Duitsland te Bamberg in het huwelijk getreden op 29 maart 1946.

In het naoorlogse Duitsland werden ze toegewezen aan België in plaats van het aangevraagde Argentinië en kwamen ze op 17 mei 1947 toe in Luik.

Mijn ouders waren stateloze burgers die vanuit Luik de Genkse mijnstreek ‘Zwartberg’ kregen toegewezen.

Ik moet ongeveer een jaar oud geweest zijn toen mijn ouders een woonst aankochten van de sociale bouwmaatschappij ‘De Kleine Landeigendom’. Het was een woning in een halfopen bebouwing. Ons gezin bestond uit vader, moeder, oudere zus, grootouders langs moeders zijde en ikzelf. De ruime woning had drie slaapkamers, bergruimte en badkamer op het eerste verdiep, kelder, grote zolder en een ruime tuin met een stal. Een vereiste voor de huiseigenaars was dat er kleinvee gehouden werd. Er werden thuis varkens, kippen en konijnen gehouden.

De tuinwijk floreerde mee dank zij de steenkoolmijn van Zwartberg. Ik doorliep er de kleuterklasjes in de gemeenteschool.

Het was in een tijd dat ze de kleuters op school bedreigden met straffen zoals opsluiting in het kolenkot.

Onze tuinwijk ‘Park van Genk’ was kleiner dan de wijken van Zwartberg, Waterschei of Winterslag waar de commerciële activiteiten zich afspeelden.

Als peuter die mee op bezoek mocht bij kennissen in Zwartberg keek ik altijd met verwondering naar boven. Het geluid horen en het zien vliegen van de gemeentelijke ‘Piper Cub’ boeide mij enorm en trok steeds mijn aandacht.

Van mijn kleinste jeugdijaren herinner ik mij dan ook niet zo veel meer. Alle commerciële activiteiten en doktersbezoeken gebeurden dan ook in Genk.

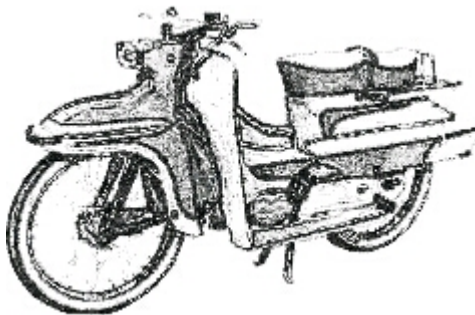
Mijn moeder kon zich vlot uitdrukken in het Frans. Ik begreep daar niets van als ze in gesprek was met onze Tsjechische buurvrouw.

Als kleine peuter zat ik dikwijls achter op de fiets bij mijn moeder.

Waarschijnlijk omdat ik het kleinste kind was en dat het minst woog.

Zo fietsten wij dan vanuit Genk, langs de steenkoolmijn van Zwartberg naar onze tuinwijk. Ik herinner mij een avond, achter op de fiets waar wij gevolgd werden door de maan. Alles reden wij voorbij, alleen die maan bleef maar volgen achter de bomen. Hoe kon dat nu, ik hield die wantrouwend in het oog tijdens heel de fietstocht.

Wat later kochten mijn ouders zich twee ‘Flandria Kingline’ bromfietsen en ze werden mobieler.

Schets 1 - Flandria Kingline

Uitstapjes en bezoeken bij de weinige kennissen van buiten onze tuinwijk werden mogelijk.

Mijn vader was eerder autoritair en streng zoals het merendeel van de kostwinners in die periode.

Ik herinner mij dat ik ooit rende voor mijn leven om geen klap op mijn billen te krijgen. Hij kreeg mij niet te pakken. Mijn kleuterjaren werden gevolgd door mijn eerste studiejaar op 1 september 1958. Hiervoor moest ik samen met mijn zus op een oranje NMVB autobus naar het Koninklijk Atheneum te Genk.

Van mijn eerste communie in de O.L.Vr. van Fatimakerk te Bret-Gelieren Genk herinner ik mij niet zoveel. Alleen dat er godsdienst onderricht werd gegeven door pater 'Alexander'. Hij was klein van gestalte en steeds gekleed in een witte pij.

Er waren in onze straat meerdere Oekraïense gezinnen.
Mijn moeder en haar ouders waren Oekraïners.
Mijn zus deed mee aan vele activiteiten van die gemeenschap en danste onder andere mee in een Oekraïense volksdansgroep.
Eigenlijk maakten wij geen deel uit van die gemeenschap.
Wij waren wel staatlozen, de Russen hadden mijn ouders hun landen bezet en ingepikt.
Vader was een rasechte Litouwer en anti communist. Ook voelde ik mij zeker geen Oekraïner.

Mijn zus, kreeg veel gedaan van onze ouders. Zij mocht mee naar Brussel om 'Expo-58', de wereldexpo te bezoeken terwijl ik thuis bij de grootouders moest blijven en naar 'Marina', het opkomend liedje van Rocco Granata, op de radio mocht luisteren.

Het moet iets na deze periode geweest zijn dat mijn moeder een echtelijke misstap had begaan. 10 jaar later hoorde ik, tussen de lijnen, van mijn vader dat ze met een ander vertrokken was. Samen met het spaargeld dat gespaard was voor een emigratie naar Canada. Vader zou daar bij de Mounties aan de slag gaan.

Rozen verwelken, bloemen vergaan en moeder kwam terug.
Er volgde een autoritaire en luidruchtige ruzie waar je als kind niet mocht bij zijn.
In een andere kamer hoorde je de harde woorden schallen en je hoopte op een goede afloop.